

Piotr Marciniak

Wyższa Szkoła Zarządzania Środowiskiem w Tucholi, adres e-mail: 040999@wp.pl

Natalia Radomska

Nadleśnictwo Kościerzyna, adres e-mail: natalia.radomska@gdansk.lasy.gov.pl

SUBMISJA JAKO FORMA SPRZEDAŻY DREWNA CENNEGO NA TERENIE RDLP W GDAŃSKU

SUBMISSION AS A FORM OF SALE OF VALUABLE TIMBER IN THE REGIONAL DIRECTORATE OF NATURAL FORESTS IN GDANSK

Słowa kluczowe: Lasy Państwowe, submitcja, drewno cenne, rynek drzewny, cena drewna

Key words: National Forests, submission, valuable timber, timber market, timber price

Abstract. There are various forms of timber sales in the State Forests: auctions, tenders, submission, commission, negotiation, retail, free-hand. The wood's submission constitutes a form of sale which is becoming more popular among buyers. The raw material purchased on the submission is most often used in the furniture industry, for example, to produce exclusive furniture, veneers, and finishing elements for yachts and cars, in the alcohol industry for the production of high-quality barrels (mainly oak barrels) for wine and other alcohol products, in construction industry, and also in the music industry, e.g., for the manufacture of musical instruments.

WSTĘP

Zgodnie z ustawą o lasach, równoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, a co za tym idzie zasad powszechnej ochrony lasów, trwałości utrzymania lasów, ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów oraz powiększania zasobów leśnych.

Lasy Państwowe są największym dostawcą surowca drzewnego w Polsce. To właśnie z ich zasobów pochodzi ponad 90% drewna, które stanowi zapotrzebowanie krajowego przemysłu i gospodarstw domowych. Pomimo tego, że cena drewna wzrasta z roku na rok, coraz więcej surowca trafia na rynek. Przepisy dotyczące sprzedaży drewna w Polsce w ostatnich lasach ulegały wielu modyfikacjom. Lasy Państwowe dążą do stworzenia takiego modelu sprzedaży surowca, aby spełnił oczekiwania zarówno przedsiębiorców przemysłu drzewnego jak i przyniósł przychody, które pozwolą na realizację zadań gospodarczych, społecznych i edukacyjnych, przy jednoczesnym powiększaniu zasobów leśnych kraju [Adamowicz 2010].

Jedną z form sprzedaży surowca cennego jest submisja. Jest to pisemna, ofertowa licytacja poszczególnych sztuk drewna, gdzie wygrywa najwyższa oferowana cena: Encyklopedia Leśna. Podstawowym celem submisji drewna jest chęć sprzedaży drewna o wysokich walorach jakościowych z możliwie wysokim zyskiem finansowym. Przeprowadza się ją najczęściej w oparciu o surowiec pochodzący z kilku nadleśnictw. Ilość drewna przeznaczona na submisję zależy od możliwości bazy surowcowej danej dyrekcji [Paschalis-Jakubowicz, Kuklik, Lachowicz 2015]. Drewno zakupione przez klientów wykorzystywane jest w przemyśle meblarskim, alkoholowym, muzycznym, a także w budownictwie.

Pierwsza submisja drewna cennego w Lasach Państwowych została zorganizowana w 1993 roku przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Szczecinie [Zaniewski 2001]. Obecnie większość dyrekcji Lasów Państwowych prowadzi tę formę sprzedaży, co jest odpowiedzią na zapotrzebowanie zgłaszane przez rynek drzewny. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku również w 2018 roku zorganizowała I submisję drewna cennego. Do 2021 r. odbyły się cztery submisje drewna, w których wzięły udział nie tylko firmy lokalne - krajowe, ale również zagraniczne.

Celem pracy jest omówienie wyników sprzedaży i ocena submisji drewna cennego, które odbyły się na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku. Ponadto, jako cel obrano próbę odpowiedzi na pytanie, czy organizacja submisji drewna cennego jest opłacalna.

OGÓLNE ZASADY SPRZEDAŻY SUROWCA DRZEWNEGO W LP

Drewno to produkt odnawialny, powstający zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Potwierdzeniem tego są posiadane przez większość jednostek Lasów Państwowych certyfikatów FSC i PEFC, które potwierdzają, że drewno pozyskiwane jest w legalny i przyjazny dla środowiska sposób, zapewniający jego trwałość. To głównie ze środków uzyskanych ze sprzedaży drewna pokrywane są wydatki generowane przez Lasy Państwowe, które realizują zadania na zasadzie systemu samofinansowania.

Bardzo ważnym precedensem było wprowadzenie 28 września 1991 r. Ustawy o lasach, która określiła cele polskiej gospodarki leśnej. Jednym z nich jest „produkcja, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznych użytkowania lasu”. Natomiast pierwszym znaczącym aktem porządkującym rynek drzewny było Zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 4 marca 1992 r. w sprawie zasad sprzedaży drewna i prowadzenia działalności marketingowej przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych. W 1998 roku, dokładnie 16 lutego, wydano Zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, które ujmowało zasady sprzedaży drewna w trybie przetargowym, z odstępstwami dla drewna przeznaczonego na rynek wewnętrzny.

Sprzedaż internetowa surowca drzewnego w Lasach Państwowych funkcjonuje od 2006 roku. Jej zasady zostały uregulowane w Zarządzeniu nr 52 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 października 2006 r. Głównym celem tego aktu prawnego było zapewnienie odpowiednich warunków konkurencji dla nabywców surowca drzewnego pozyskiwanego w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe. Dokonano podziału rynku surowca na tzw. rynki właściwe. Zarządzenie określa tryb wykonywania czynności prawnych przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, które obejmują m.in. sporządzanie oferty sprzedaży drewna oraz ustalanie przyszłych nabywców drewna.

Na mocy Zarządzenia nr 52 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 października 2006 roku powołano Komisję Leśno-Drzewną. Funkcjonowała ona w latach 2007-2008, stanowiła organ opiniodawczo-doradczy i składała się z członków wybieranych w trybie regionalnych głosowań internetowych oraz z osób wskazywanych przez dyrektorów Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych i dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. W 2007 roku składała się z około 90 członków, natomiast w 2008 r. z 34. Do jej głównych zadań należało ustalanie przedziału cenowego poszczególnych grup handlowo-gatunkowych (cenę górną i dolną). W latach 2009-2010 funkcjonował Zespół Leśno-Drzewny stanowiący organ opiniawczy składający się z 16 członków.

Razem z Zarządzeniem 52 w życie wprowadzono dwa informatyczne narzędzia sprzedaży, mianowicie:

- Portal Leśno-Drzewny (PL-D), umożliwiający nabywcom drewna (przedsiębiorcom) kontaktowanie się z bazą danych Lasów Państwowych w celu zakupu drewna, stanowiącą formę przetargu nieograniczonego (dla nabywców, posiadających tzw. historię zakupów).
- aplikacja „e-drewno” to klasyczna licytacja w której to nadleśniczowie lub kierownicy zakładów Lasów Państwowych przeznaczają do sprzedaży drewno. W latach 2009-2010 wprowadzono tryb e-drewno systemowe, co doprowadziło do wzrostu roli tego typu sprzedaży.

Wyszczególniono także aukcję i submisję jako formę sprzedaży po pozyskaniu i zgromadzeniu surowca w jednym miejscu, po oględzinach dokonanych przez nabywców. Cena takiego surowca jest ściśle związana z jego charakterystycznymi cechami (np. drewno rezonansowe).

Aktualnie sprzedaż drewna w Lasach Państwowych odbywa się na podstawie Zarządzenia Nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 września 2021 r. (dotyczy 2022 i 2023 r.). Dla przedsiębiorców ustala się procedury sprzedaży, do których należą: sprzedaż ofertowa w Portalu Leśno-Drzewnym (odbywa się dwa razy w roku), systemowe aukcje internetowe w aplikacji e-drewno (również odbywające się dwa razy w roku), aukcje internetowe w aplikacji e-drewno, aukcje i submisje, negocjacje handlowe i na podstawie cennika sprzedaży detalicznej.

Drugim aktem aktualnie obowiązującym określającym zasady sprzedaży drewna jest Decyzja nr 18 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8 marca 2022 roku w sprawie zmiany Decyzji nr 14 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 3 marca 2022 roku w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno.

Warunki techniczne – podział, terminologia i symbole stosowane w obrocie surowcem drzewnym określone zostały w Zarządzeniu nr 51 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 września 2019 roku, które zaktualizowane zostały Zarządzeniem nr 54 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 września 2020 roku. Znajduje się w nich kompendium wiedzy na temat kryterium podziału, rodzaju surowca, postaci, grubości, długości oraz jakości drewna, kryterium sposobu pomiaru i kryterium klas wymiarowych.

SUBMISJA DREWNA JAKO SPOSÓB SPRZEDAŻY DREWNA CENNEGO

System sprzedaży surowca w formie licytacji i submisji w Lasach Państwowych miał swój początek w okresie przedwojennym, co stanowiło kontynuację formy sprzedaży stosowaną przez zaborców. Instrukcje służbowe dotyczące sprzedaży drewna w byłym zaborze pruskim stosowano do 1927 roku. System gospodarki centralnie sterowanej wykluczył z systemu sprzedaży drewna aukcję i submisję. Aktualnie prowadzona gospodarka leśna w warunkach gospodarki rynkowej doprowadziła do powrotu zmodyfikowanych i stosowanych przed wojną sposobów sprzedaży drewna [Paschalis-Jakubowicz, Kulik, Lachowicz 2015].

Celem submisji drewna cennego jest przede wszystkim sprzedaż po wysokiej cenie, cennych jakościowo sztuk drewna, pozyskanych w wyniku cięć planowych i wyselekcjonowanych przez powołaną do tego celu komisję. Dokumentem określającym zasady obowiązujące sprzedających, jak i oferentów jest regulamin submisji. Składa się z oznaczenia pojęć i terminów, w tym określenia, kim jest kupujący i sprzedający, wyjaśnienia zasad pomiaru surowca, warunków uczestnictwa w submisji, zasad submisji, informacji o płatności i ewentualnych karach umownych za niedokonanie warunków. Podaje się w nim dokładny adres oraz termin i godzinę, do której musi wpłynąć oferta oraz jakim opisem powinna być opatrzona koperta.

Do podstawowych zasad submisji zaliczyć należy fakt, że klient może złożyć tylko jedną ofertę na dany los, w innym wypadku wszystkie jego oferty na dany los zostają odrzucone. Oferty muszą wpłynąć do konkretnego dnia i godziny. Na kopercie musi widnieć wyraźny napis wskazujący, iż jest to oferta na submisję drewna cennego i nie powinno się jej otwierać do danej godziny w ustalonym dniu ich otwarcia. Jeśli kupujący zdecyduje się wycofać ofertę, może to zrobić wyłącznie

pisemnie przed ustalonym terminem otwarcia kopert. Oferty niespełniające wymogów formalnych i złożone po terminie odrzuca się bez rozpatrzenia. Spośród ofert, które spełniły wymagania formalne, Komisja zobowiązana jest do wyłonienia oferty wygrywającej według zasady najwyższej oferowanej przez oferenta ceny netto na dany los. Sprzedający w przypadku, gdy najwyższa zaoferowana cena zakupu złożona na dany los będzie niższa od wyceny tego losu, zastrzega sobie prawo wycofania losu z submisji. Warunki kupna – sprzedaży oraz termin płatności za zakupiony surowiec również ściśle określa Regulamin Submisji. Każdy uczestnik submisji ma obowiązek zapoznania się z nim, co potwierdza własnoręcznym podpisem. Godzi się na fakt dokonania płatności za zakupiony surowiec przed odbiorem drewna oraz na brak możliwości reklamacji zakupionego surowca, co jest niewątpliwą korzyścią dla sprzedającego [Zastocki, Dobosz, Moskalik, Sadowski 2012].

W latach 2020 - 2021 submisje surowca drzewnego cennego zorganizowane zostały w 15 następujących Regionalnych Dyrekcjach Lasów Państwowych: Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Krośnie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Pile, Poznaniu, Radomiu, Szczecinie, Szczecinku, Toruniu, Wrocławiu i w Zielonej Górze.

PRZYGOTOWANIE DREWNA DO SPRZEDAŻY NA SUBMISJI

Drewno na submisję wstępnie wybiera się podczas wykonywania szacunków brakarskich w drzewostanach rębnych objętych obowiązującym planem cięć sporządzanym na podstawie aktualnego operatu urządzania lasu [Zastocki, Dobosz, Moskalik, Sadowski 2012]. Zdarza się również, że impulsem do podjęcia decyzji o organizacji submisji bywa niszczycielska siła kataklizmu. Taka sytuacja miała miejsce w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku. Spora ilość surowca o cechach unikatowych, była idealnym surowcem, który wystawiono na sprzedaż podczas pierwszej submisji drewna cennego zorganizowanej w Nadleśnictwie Lipusz.

Okres klęski był związany ze skutkami przejścia tzw. nawałnicy, czyli niszczycielskiego wału burzowego w nocy z 11 na 12 sierpnia 2017 roku. Ta burza wielokomórkowa miała długość 300 km, a prędkość wiatru osiągała od 120 do 150 km/h. Kataklizm pochłoniął ofiary śmiertelne i spowodował olbrzymie straty materialne. Lasy Państwowe dokonały szacunku strat w drzewostanie, który wyniósł około 8,2 mln m³ drewna. Do odnowienia zakwalifikowano 45 tys. ha lasów. Jednym z najbardziej uszkodzonych województw było woj. pomorskie, na którego obszarze dominują lasy podlegające RDLP w Gdańsku. Lasy Pomorza Gdańskiego w związku z nawałnicą pomniejszyły swoją liczebność o 30 – 36 mln drzew, czyli blisko 10 tys. ha lasu, z czego 4,7 tys. ha zostało zniszczone całkowicie, a 90% całkowitych tych zniszczeń przypadło na Nadleśnictwo Lipusz- największy kataklizm w historii Lasów Państwowych.

Drewno do sprzedaży na submisji należy odpowiednio przygotować. Zaraz po ścięciu poddaje się je manipulacji, która polega na podziale dłużycy na krótsze elementy w celu uzyskania oczekiwanych sortymentów. W taki sposób otrzymuje się kłody, które charakteryzują się ponad przeciętnymi parametrami jakościowymi-wymiarowymi w stosunku do surowca wyrabianego w sposób tradycyjny.

Przygotowanie drewna na placu submisyjnym należy do jednych z podstawowych prac definiujących ten sposób sprzedaży. Każda ze sztuk stanowi osobny los. Sztuki zlokalizowane są na dwóch indywidualnych legarach, prostopadle do siebie. Umożliwia to potencjalnym nabywcom obejrzenie powierzchni całej sztuki (jej obwodu oraz dwóch czoł) i łatwą ocenę jakości surowca. Sztukom drewna poprzez usunięcie napływów korzeniowych oraz wyrównanie czoł nadaje się oczekiwany wygląd.

Fot. 1. Czoła kłód drewna zabezpieczone tzw. esami
Źródło: Opracowanie własne.

Na czole od frontu umieszczony jest numer losu oraz wymiary (długość i szerokość netto, po odliczeniu nadmiaru i zabezpieczenia na długości oraz średnica bez kory). Jeśli występuje taka konieczność sortymenty cenne zabezpiecza się tzw. esami, które chronią drewno przed pęknięciami czołowymi rdzeniowymi lub czołowo-bocznymi.

Dopuszcza się stosowanie emulsji woskowych, w celu ochrony przed nadmiernym przesychaniem czół drewna. Bywa również tak, że drewno na składy zrywa się w warunkach, które wymuszają na organizatorach gruntowne ich mycie, by móc dokładnie ocenić wartość rynkową surowca.

Drewno cenne to nie tylko takie, które cechuje się brakiem wad, zgodnie z klasyfikacją jakościowo - wymiarową. Do powyższego zalicza się drewno okleinowe, które jak określają Ramowe warunki techniczne z 2019 roku „powinno charakteryzować się odpowiednią barwą, strukturą, równomiernym układem słoików rocznych na przekroju poprzecznym nadającym mu szczególną przydatność do przerobu na okleinę”. Przygotowany do sprzedaży surowiec jest wyceniany przez brakarzy, pracowników działu marketingu.

Na placu submisyjnym znajduje się głównie drewno wielkowymiarowe (W) spełniające określone wymagania jakościowe oraz drewno średniowymiarowe (S), a także takie które nie spełnia normy dla drewna w klasie jakościowej WD lub S4. Mimo wszystko wyniki sprzedaży pokazują duże zainteresowanie takimi egzemplarzami np. ze względu na ciekawy układ zgnilizny, a osiągnięte wartości ceny są kilkukrotnie wyższe od ceny początkowej.

Drewno z submisji ze względu na specyficzne cechy, tj. grubość, usłojenie lub charakterystyczne uszkodzenia i wady bardzo często znajduje swoje przeznaczenie w nietypowych i niszowych działach produkcji materialnej, przy tworzeniu egzemplarzy unikatowych, znacznie rzadziej na skalę przemysłową.

Surowiec submisyjny wykorzystywany jest najczęściej w przemyśle meblarskim do wytwarzania ekskluzywnych mebli, okleiny, forniru, elementów wykończenia jachtów oraz samochodów, w przemyśle alkoholowym do wytwarzania bardzo wysokiej jakości beczek do wina i innych produktów alkoholowych, w budownictwie do produkcji stolarki drzwiowej i okiennej, gontu do pokryć dachowych, drewna warstwowo prasowanego oraz lameli, parkietów drewnianych, w przemyśle muzycznym do produkcji instrumentów muzycznych.

PIERWSZA SUBMISJA DREWNA CENNEGO

Pierwsza submisja drewna cennego w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku zorganizowana została w dniu 26 kwietnia 2018 roku przez pracowników Nadleśnictwa Lipusz. W okresie wcześniejszym na terenie tej Dyrekcji nie praktykowano sprzedaży drewna za pośrednictwem submisji. Tak jak wspomniano, czynnikiem, który wpłynął na decyzję o jej organizacji, była klęska z sierpnia 2017 roku, która dotkliwie nawiedziła ten teren. Pracownicy

Nadleśnictwa Lipusz przed przystąpieniem do organizacji submisji, zaczerpnęły wiedzę od doświadczonych już w tej dziedzinie specjalistów z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie oraz Poznaniu. Zapoznali się z pracami terenowymi oraz kameralnymi, a także poznali szczegóły dość skomplikowanej procedury sprzedażowej.

W związku z tym, że drewno pochodziło z uszkodzonych przez nawałnicę drzewostanów, wybór poszczególnych sztuk drewna odbywał się na zasadzie selekcji ograniczał do tych, które nadawały się do dalszego przerobu. Surowiec został odpowiednio przygotowany, aby odpowiadał wymaganiom podmiotów biorących udział w zakupach.

W pierwszej submisji drewna cennego w RDLP Gdańsk udział wzięły 4 firmy krajowe (Tab. 1). Drewno pochodzące z obszaru trzech leśnictw (Glinowo, Zarośle oraz Dywan) i zostało przygotowane i złożone na placu submisyjnym na terenie Leśnictwa Kłodno.

Na sprzedaż wystawiono 138,42 m³ drewna dębowego wielkowymiarowego (W) oraz 132,38 m³ drewna dębowego średniowymiarowego ogólnego przeznaczenia (S2B). Swoich nabywców znalazło niespełna 76% wystawionego na sprzedaż drewna wielkowymiarowego. Osiągnięto maksymalną cenę zakupu 2 550,00 zł, minimalną 652,00 zł i średnią 1 435,00 zł za 1 m³ drewna. Drewno w sortymencie S2B nie zostało sprzedane (Tab. 1).

Tab. 1. Wyniki sprzedaży drewna podczas pierwszej submisji

Gatunek	W					S2B	
	Ilość oferta m ³	Ilość sprzedana m ³	Maksymalna cena zakupu za 1 m ³	Średnia cena zakupu za 1 m ³	Minimalna cena zakupu za 1 m ³	Ilość oferta m ³	Ilość sprzedana m ³
DB	138,42	104,95	2 550,00	1 435,00	652,00	132,38	0,00
Razem	138,42	104,95				132,38	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z RDLP Gdańsk.

Klienci biorący udział w submisji bardzo pozytywnie oceniali przygotowanie placu submisyjnego (Fot. 2), organizację całego przedsięwzięcia i sam surowiec wystawiony na sprzedaż. Kolejne submisje przygotowane były we współpracy z innymi nadleśnictwami Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, które we własnym zakresie przygotowywały surowiec do sprzedaży.

Fot. 2. Plac ekspozycyjny w Nadleśnictwie Lipusz
Źródło: Opracowanie własne.

DRUGA SUBMISJA DREWNA CENNEGO

Druga submisja drewna cennego odbyła się w dniach 7-8 marca 2019 roku. Drewno zostało umiejscowione na placach ekspozycyjnych w Nadleśnictwie Lipusz (Leśnictwo Dywan, oddział 73 f), Nadleśnictwie Gdańsk (Leśnictwo Wyspowo, oddział 177 l) oraz Nadleśnictwie Elbląg (Leśnictwo Jagodno, oddział 268 z i Leśnictwo Kadyny, oddział 107 x). Podczas drugiej submisji drewna cennego wystawiono na sprzedaż łącznie 2 336,93 m³ drewna. Były to m.in. sztuki drewna, które nie znalazły nabywców w podstawowych procedurach sprzedaży. Drewno przelegiwało, posiadało chodniki owadzie oraz pęknięcia. Prawie cała masa drewna (90%) wystawiona do sprzedaży znalazła nabywcę.

Druga Submisja Drewna Cennego cieszyła się dużym zainteresowaniem. Wzięło w niej udział 21 firm, z czego dwie to firmy zagraniczne będące producentem forniru, czyli naturalnej okleiny. Większość z firm biorących udział w submisji specjalizuje się w produkcji mebli kuchennych, stołów, krzeseł, parkietów i podłóg.

W trakcie drugiej submisji drewna sprzedano całą masę wystawionego do sprzedaży 747,43 m³ drewna dębowego S2A. Maksymalna cena zakupu wyniosła 350,00 zł, średnia cena 238,00 zł, natomiast minimalna cena to 186,00 zł za 1 m³. W przypadku drewna dębowego S2B sprzedano 157,01 m³ z 266,69 m³

zaoferowanego do sprzedaży (co stanowi niespełna 60 %). Osiągnięto maksymalną cenę zakupu w wysokości 430,00 zł, średnią cenę 238,00 zł i minimalną cenę zakupu 186,00 zł za 1 m³.

Tab. 2. Wyniki sprzedaży drewna podczas drugiej submisji drewna cennego (DB S2A)

Gatunek	S2A				
	Ilość oferta m ³	Ilość sprzedana m ³	Maksymalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Średnia cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Minimalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]
DB	747,43	747,43	350,00	238,00	186,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z RDLP Gdańsk.

Podczas drugiej submisji drewna cennego zaoferowano do sprzedaży łącznie 1 322,81 m³ drewna wielkowymiarowego. Sprzedano 1 184,65 m³, co stanowiło niespełna 90% ogólnej masy.

Tab. 3. Wyniki sprzedaży drewna podczas drugiej submisji drewna cennego (DB S2B)

Gatunek	S2B				
	Ilość oferta m ³	Ilość sprzedana m ³	Maksymalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Średnia cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Minimalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]
DB	266,69	157,01	430,00	368,00	300,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z RDLP Gdańsk.

Do gatunków, które można było znaleźć w ofercie sprzedażowej zaliczyć należy gatunki takie jak: buk, czereśnia, dąb, daglezja, jesion i modrzew. Sprzedano 80,59 m³ z 94,87 m³ buka (85%) za maksymalną cenę zakupu 416,00 zł, średnią 346,00 zł, minimalną 317,00 zł za 1 m³. Znaleźli się chętni na 7,48 m³ z 21,43 m³ (35%) wystawionej do sprzedaży czereśni za maksymalną cenę 1 126,00 zł, średnią cenę 788,00 zł i minimalną cenę 626,00 zł za 1 m³.

Tab. 4. Wyniki sprzedaży drewna wielkowymiarowego podczas drugiej submisji drewna cennego

Gatunek drewna	W				
	Ilość oferta m ³	Ilość sprzedana m ³	Maksymalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Średnia cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Minimalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]
BK	94,87	80,59	416,00	346,00	317,00
CZR	21,43	7,48	1 126,00	788,00	626,00
DB	1 092,40	1 036,58	3 900,00	1 479,00	450,00
DG	59,17	56,00	405,00	380,00	360,00
JS	27,46	2,14	819,00	811,00	806,00
MD	27,48	1,86	715,00	713,50	712,00
Razem	1 322,81	1 184,65			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z RDLP Gdańsk.

Dodatkowo zakupiono 1 036,58 m³ z 1 092,40 m³ (95%) drewna wielkowymiarowego dębowego po maksymalnej cenie zakupu 3 900 zł, średniej cenie 1 479,00 zł i minimalnej cenie zakupu 450,00 zł, 56,00 m³ z 59,17 m³ (95%) daglezi po maksymalnej cenie 405,00 zł, średniej cenie 380,00 zł i minimalnej cenie 360,00 zł za 1 m³, 2,14 m³ z 27,46 m³ (niespełna 8%) jesionu po maksymalnej cenie zakupu 819,00 zł, średniej cenie zakupu 811,00 zł, minimalnej cenie zakupu 806,00 zł za 1 m³ i 1,86 m³ z 27,48 m³ (niespełna 7%) modrzewia po maksymalnej cenie zakupu 715,00 zł, średniej cenie 713,50 zł i minimalnej cenie 712,00 zł za 1 m³.

TRZECIA SUBMISJA DREWNA CENNEGO

Trzecia Submisja Drewna Cennego w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku odbyła się w dniach 5 - 6 marca 2020 roku. Drewno zostało przygotowane do zakupu na placach ekspozycyjnych w Nadleśnictwie Starogard - Leśnictwo Swarozyn, oddział 84 a oraz Nadleśnictwie Kwidzyn – Leśnictwo Benowo, oddział 100 i, Leśnictwo Mikołajki, oddział 84 a. Drewno było udostępnione do oględzin w okresie od 24 lutego 2020 roku do 4 marca 2020 roku. Łącznie do sprzedaży wystawiono 1 274,33 m³ drewna wielkowymiarowego, z czego sprzedano 1 031,60 m³ (81% wystawionej do sprzedaży masy drewna).

Tab. 5. Wyniki sprzedaży drewna podczas trzeciej submisji drewna cennego

Gatunek	W				
	Ilość oferta m ³	Ilość sprzedana m ³	Maksymalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Średnia cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Minimalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]
BK	178,57	132,78	703,00	470,00	338,00
CZR	7,18	3,88	726,00	659,00	526,00
DB	1 032,93	863,12	3 867,00	1 801,00	690,00
DB.C	4,28	3,24	1 063,00	1 063,00	1 063,00
DG	26,93	5,22	526,00	526,00	526,00
JS	23,86	22,78	1 011,00	897,00	811,00
JW	0,58	0,58	1 468,00	1 468,00	1 468,00
Razem	1 274,33	1 031,6			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z RDLP Gdańsk.

Trzecia submisja drewna cennego cieszyła się mniejszym zainteresowaniem niż druga. Udział w niej wzięło 7 firm, w tym 6 krajowych. Tylko jedna firma, będąca producentem drewnianych parkietów i klepek oraz wykonawstwem mebli kuchennych i szkolnych, uczestniczyła po raz pierwszy w submisji drewna cennego organizowanej przez gdańską dyrekcję.

W Nadleśnictwie Kwidzyn sprzedano 132,78 m³ drewna bukowego (około 75% ogólnej masy), natomiast w Nadleśnictwie Starogard 863,12 m³ drewna dębowego (84 %), 5,22 m³ daglezi (20%), 22,78 m³ jesionu (96%), 3,88 m³ czereśni- (54%), 3,24 m³ dęba czerwonego (76 %), oraz 0,58 m³ jaworu (100%).

CZWARTA SUBMISJA DREWNA CENNEGO

Czwarta Submisja Drewna Cennego w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku odbyła się w dniach 4-5 marca 2021 roku w Nadleśnictwie Starogard w leśnictwie Swarozyn (oddz. 111f). Drewno na gruncie do oględzin zostało udostępnione od 22 lutego do 3 marca 2021 roku.

Do sprzedaży wystawiono 857,44 m³ drewna wielkowymiarowego, z czego sprzedano 614,66 m³ (72% wystawionej do sprzedaży masy drewna). W IV submisji drewna cennego udział wzięło 6 firm krajowych.

Podczas submisji wystawiono do sprzedaży drewno dębowe (Tab. 6) - DB 765,70 m³ z czego sprzedano 600,08 m³, BK - bukowe 68,59 m³, jesionowe - JS 16,72 m³ z wystawionego do sprzedaży 13,32 m³, jaworowe - JW. 3,67 m³, czereśniowe - CZR 1,50 m³ i wiąz - WZ 1,26 m³ z czego sprzedano całą masę. Drewno bukowe, jaworowe i czereśnia nie znalazły odbiorców na czwartej submisji drewna cennego.

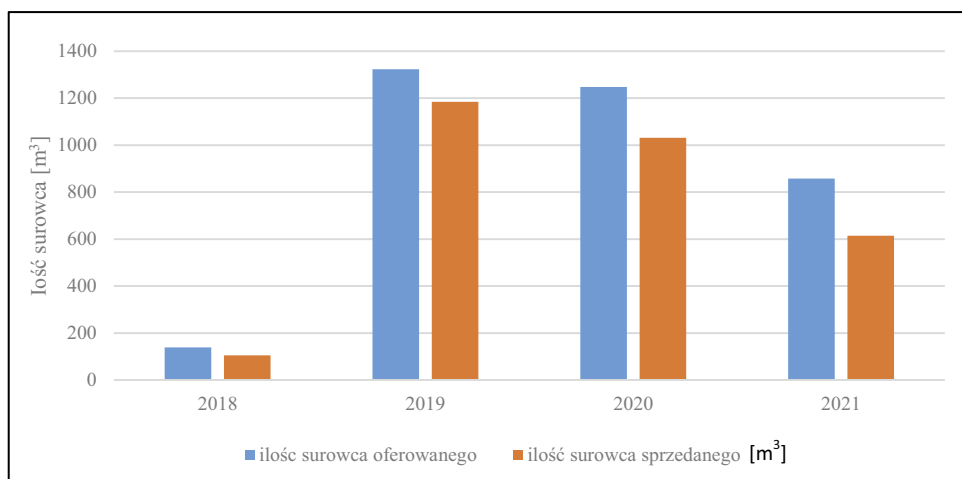
Tab. 6. Wyniki sprzedaży drewna wielkowymiarowego podczas czwartej submisji drewna cennego

Gatunek	W				
	Ilość oferta m ³	Ilość sprzedana m ³	Maksymalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Średnia cena zakupu za 1 m ³ [zł]	Minimalna cena zakupu za 1 m ³ [zł]
DB	765,70	600,08	4 026,00	1 659,00	626,00
BK	68,59	0,00	-	-	-
JS	16,72	13,32	900,00	808,00	526,00
JW	3,67	0,00	-	-	-
CZR	1,50	0,00	-	-	-
WZ	1,26	1,26	955,00	955,00	955,00
Razem	857,44	614,66			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z RDLP Gdańsk.

PODSUMOWANIE

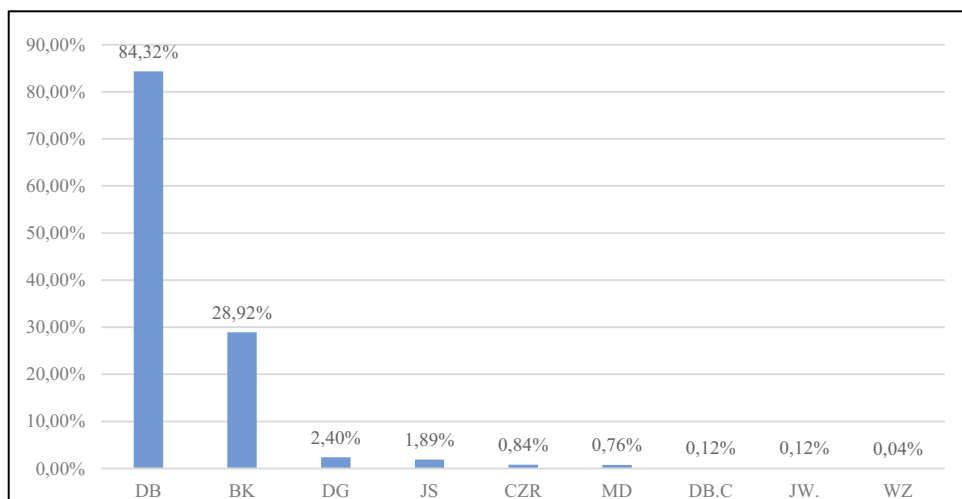
Wraz z większym zróżnicowaniem gatunkowym w ofercie sprzedażowej, wzrasta liczba oferentów biorących udział w submisjach. Pierwsza submisja oferowała jeden gatunek drewna (Db), a w kolejnych występowało już średnio sześć gatunków. Prawdopodobnie właśnie szersza gama gatunkowa przyczyniła się do zwiększenia liczby oferentów uczestniczących kolejnych submisjach.

Ryc. 1. Stosunek ilościowy surowca sprzedanego do całkowitej ilości surowca oferowanego do sprzedaży podczas Submisji Drewna Cennego w RDLP w Gdańsku, które odbyły się w latach 2018-2021

Źródło: Opracowanie własne.

Zarówno podczas drugiej, trzeciej, jak i czwartej submisji drewna ofertę uzupełniły takie gatunki jak: buk, jesion, jawor, czereśnia, wiąz, daglezja. Taka zróżnicowana oferta submisyjna wynika z różnorodności gatunkowej drzewostanów RDLP w Gdańsku.

Ryc. 3. Udział procentowy gatunków drewna w stosunku do całej ilości surowca oferowanego do sprzedaży w submisjach, które odbyły się w latach 2018-2021, DB-dąb, BK-buk, DG-daglezja, JS-jesion, CZR-czereśnia, MD-modrzew, DB.C-dąb czerwony, JW.-jawor, WZ-wiąz

Źródło: Opracowanie własne.

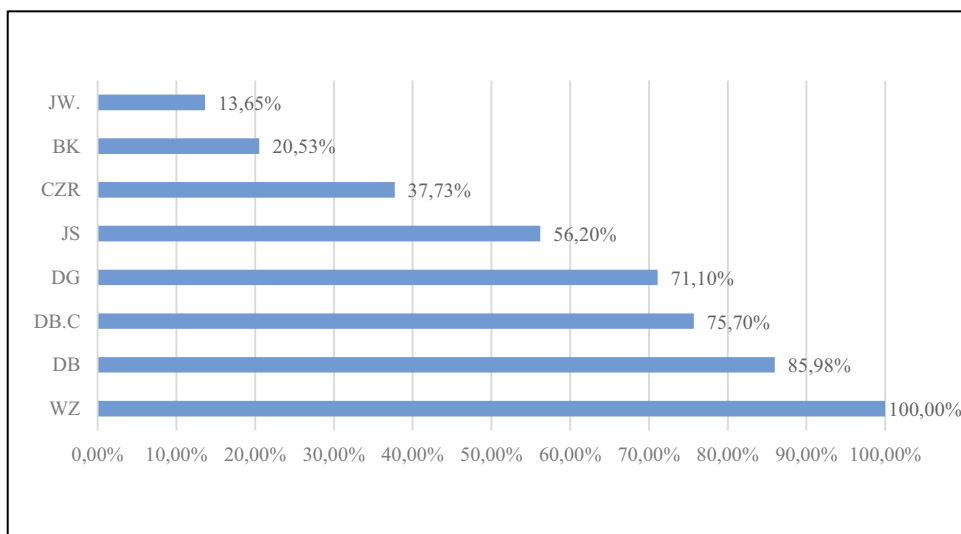
Oczekiwania potencjalnych kupców co do jakości oraz wymiarów drewna są trudne do zaspokojenia przez Lasy Państwowe. Podaż drewna najwyższej jakości ulega w poszczególnych latach wahaniom, natomiast jego średnia cena wzrasta (lata 2018-2020).

Tab. 7. Średnia cena [zł] za 1 m³ drewna, którą osiągnięto w poszczególnych submisjach drewna

Sortyment	Submisja I 2018	Submisja II 2019	Submisja III 2020	Submisja IV 2021
DB W	1 435,00	1 479,00	1 801,00	1 659,00

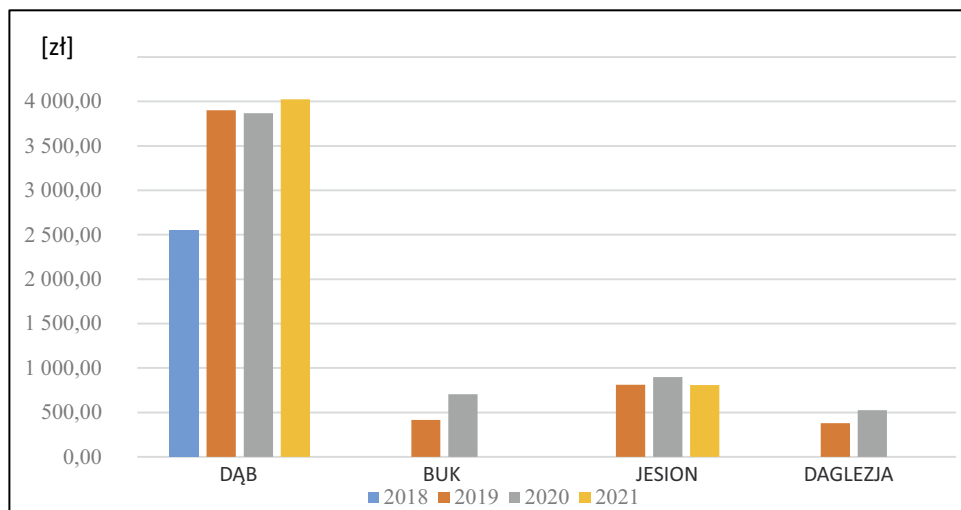
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z RDLP Gdańsk.

Biorąc pod uwagę gatunki drewna, które ukazały się w ofercie sprzedażowej, największy udział ilościowy we wszystkich submisjach dyrekcji gdańskiej ma dąb, który wynosi około 84%. Jest to również gatunek, który charakteryzuje się stabilnie dobrą sprzedażą, która oscyluje na poziomie 86%. Na zainteresowanie tym gatunkiem wpływ mają jego parametry techniczne (wysokie właściwości wytrzymałościowe) i estetyczne. Gatunki rzadkie takie jak wiąz, jawor i dąb czerwony cieszą się dużym zainteresowaniem wśród kupujących i nierzadko wszystkie kłody znikają z terenu ekspozycyjnego.

Ryc. 4. Efektywność sprzedaży surowca danego gatunku, podczas submisji zorganizowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Gdańsku w latach 2018-2021
Źródło: Opracowanie własne.

Wysokość cen za 1 m³ w submisjach RDLP Gdańsk wykazuje trend wzrostowy w kolejnych latach, co przedstawiono na wykresie. Wpływa to oczywiście na większą opłacalność licytacji, która jest jednak dużym przedsięwzięciem logistycznym wymagającym znacznego nakładu pracy i funduszy na to przeznaczonych (Ryc. 5).

Ryc. 5. Kształtowanie się maksymalnej ceny zakupu za 1 m³ wybranych gatunków drewna podczas submisji zorganizowanych przez RDLP w Gdańsku
Źródło: Opracowanie własne.

WNIOSKI

1. W latach 2018-2021 w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku odbyły się cztery submisje surowca szczególnego.

2. Stosunek ilościowy surowca sprzedanego do całkowitej ilości surowca oferowanego do sprzedaży podczas zorganizowanych submisji oscyluje w granicach 80%.

3. Wysoka jakość sprzedawanego surowca i dobra organizacja – ci sami oferenci chętnie uczestniczą w kolejnych submisjach. Z analizy wynika, że około 30% z nich uczestniczyło przynajmniej w dwóch submisjach. Stała frekwencja może być również odzwierciedleniem dobrej organizacji przedsięwzięcia.

4. Popyt na szczególnie wartościowe kłody drewna - średnio nie sprzedaje się tylko 20% z nich.

5. Ceny osiągnięte podczas sprzedaży surowca na submisji potwierdzają opłacalność jej organizacji.

LITERATURA

Adamowicz K., (2010), *Cenowa elastyczność popytu na drewno w pierwotnym lokalnym rynku drzewnym w Polsce*, Sylwan 154 (2): 130-138, Warszawa.

Decyzja nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 października 2020 roku zmieniająca decyzję nr 105 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 18 września 2020 roku w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno.

Decyzja nr 18 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8 marca 2022 roku w sprawie zmiany Decyzji nr 14 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 3 marca 2022 roku w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno.

Największy kataklizm w historii Lasów Państwowych. <https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/najwieksza-taka-kleska-w-historii-polskich-lasow>, (dostęp 22.06.2022).

Paschalis-Jakubowicz P., Kuklik P., Lachowicz H. (2015), *Kształtowanie cen oraz metody sprzedaży surowca cennego w Polsce*, Sylwan 159 (4): 267-277, Warszawa.

Składnica drewna wypełniona drewnem dębowym. https://starogard.gdansk.lasy.gov.pl/aktualnosci/-/asset_publisher/1M8a/content/skladnica-drewna-w-swarozynie-wypelniona-drewnem-debowym, (dostęp 22.06.2022).

IX Submisja Drewna Cennego na terenie RDLP w Krośnie http://www.archiwum.podkarpackie.pl/wrota_kopia/kopia/pl/wizytowka/aktual/080218_drewno.htm, (dostęp 22.06.2022).

Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 672), Warszawa.

- Załącznik nr 8 do Zarządzenia nr 51 DGLP z dnia 30.09.2019 r., *Ramowe warunki techniczne – Drewno okleinowe*.
- Zaniewski M. (2001), *Cenne na submisję... a może na aukcję*, Las Polski 2, Warszawa.
- Zarządzenie nr 46 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 24 października 2016 r. w sprawie sprzedaży drewna prowadzonej przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.
- Zastocki D., Dobosz L., Moskalik T., Sadowski J., (2012) *Submisja jako forma sprzedaży cennego surowca drzewnego*, SYLWAN 156 (4): 305-314, Warszawa.
- Zarządzenie nr 52 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 23 października 2006 roku w sprawie ustalenia sposobu prowadzenia sprzedaży drewna przez Lasy Państwowe, czyli *Wewnętrzny Kodeks Leśny Handlowy*.
- Zarządzenie nr 54 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 września 2020 r. w sprawie aktualizacji Zarządzenia nr 51 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 września 2019 roku w sprawie wprowadzenia warunków technicznych stosowanych w obrocie surowcem drzewnym w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe poprzez wprowadzenie erraty do treści jego załączników.
- Zarządzenie Nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 września 2021 r. w sprawie sprzedaży drewna w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe na lata 2022-2023.

STRESZCZENIE

W artykule skupiono się na formie sprzedaży, jaką jest submisja. Największy udział ilościowy we wszystkich submisjach zorganizowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Gdańsku ma dąb, na co wpływ mają jego parametry techniczne i estetyczne. Zarówno podczas drugiej, trzeciej, jak i czwartej submisji drewna ofertę uzupełniły takie gatunki jak: buk, jesion, jawor, czereśnia, wiąz, dagleżja. Drewno na submisję wstępnie wybiera się podczas wykonywania szacunków brakarskich w drzewostanach rębnych objętych obowiązującym planem cięć sporządzanym na podstawie aktualnego operatu urządzania lasu. Zdarza się również, że impulsem do podjęcia decyzji o organizacji submisji bywa niszczycielska siła kataklizmu. Taka sytuacja miała miejsce w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku. Spora ilość surowca o cechach unikatowych była idealnym surowcem, który wystawiono na sprzedaż podczas pierwszej submisji drewna cennego zorganizowanej w Nadleśnictwie Lipusz. W pracy omówiono wyniki analizy sprzedaży drewna na submisji drewna cennego zorganizowanych przez RDLP w Gdańsku w latach 2018-2021. Przedstawione wyniki potwierdzają, że ta forma sprzedaży jest opłacalna i cieszy się zainteresowaniem firm krajowych oraz zagranicznych. Wnioski, które zawarto w artykule poprzedzone zostały wizytą na placach submisyjnych i wykonaniu dokumentacji fotograficznej. Analiza tematu oparta została na aktach prawnych, tj. ustawie o lasach, zarządzeniach i decyzjach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z zakresu sprzedaży surowca drzewnego oraz regulaminach submisji drewna cennego. Sama organizacja submisji drewna cennego jest zwińczeniem wieloletniej, ciężkiej pracy leśników. Lasy Państwowe dostarczają na rynek drewno o nieprzeciętnych cechach jakościowych, a submisje przyciągają klientów z całego świata. Analiza wyników sprzedażowych podczas submisji zorganizowanych w latach 2018-2021 pozwala

stwierdzić, że organizacja submisji jest opłacalna. Poza korzyścią jaką jest wynik finansowy osiągnięty ze sprzedaży drewna na submisji, zarówno w odniesieniu regionalnym, jak i krajowym dla gospodarki Lasów Państwowych, jest satysfakcja z dobrze wykonywanej pracy leśników.

SUMMARY

The article focuses on a form of sale, namely submission. Owing to its technical and aesthetic parameters, oak has the largest quantitative share in all submissions of the Regional Directorate of National Forests in Gdańsk. During the second, third and fourth wood submissions, the offer has been supplemented by such species as beech, ash, sycamore, cherry, elm, and Douglas fir. Timber for submission is initially selected during stock surveying in mature tree stands included in the current cutting plan prepared on the basis of the forest management survey. Occasionally, a decision about the organisation of the submissions is sometimes made due to the destructive force of a cataclysm. Such a situation has taken place in the Regional Directorate of National Forests in Gdańsk. A large amount of unique raw material has been put up for sale during the first submission of precious wood in the Forestry Management in Lipusz. The paper discusses the results of the analysis of wood sales on the precious wood submission organised by the RDSF in Gdańsk in 2018-2021. The presented results confirm that this form of sale is profitable and enjoys the interest of domestic and foreign companies. The conclusions have been drawn from a visit to the submissive squares and from the photographic documentation. The analysis of the topic was based on legal acts, i.e., the act on forests, ordinances, and decisions of the General Director of National Forests regarding wood raw material sales, and the regulations of the precious wood submissions. The very organisation of a precious wood submission is the culmination of many years of foresters' hard work. The National Forests supplies the market with the wood of outstanding quality features, and the submissions attract customers from all over the world. The analysis of the sales results during the submissions taking place in 2018-2021 shows that the organization of the submissions is profitable. Apart from the financial benefits to the regional and domestic terms for the economy of the National Forests, there is also satisfaction with well-performed foresters' work.